

باسمه تعالی

نام‌گذاری سال‌ها توسط رهبر معظم انقلاب از آغاز زعامت ایشان تبدیل به یک سنت شده است؛ چنان‌که ایشان متناسب با نیازها و شرایط هر سال، در پیام نوروزی خود، عنوانی برای هر سال مشخص می‌کنند. این نام‌گذاری‌ها توانسته است توجه مسئولین و مردم را معطوف به مسائل مهم کشور در زمان‌های مشخص، مطابق با نیازهای آن برهه جلب کند. اما با وجود این، نارسایی‌های بسیاری در عملی شدن محتوای نام‌گذاری‌ها وجود دارد که به منظور مرتفع شدن، می‌باید ریشه‌یابی و آسیب‌شناسی شوند؛ چرا که هدف این نام‌گذاری‌ها، حرکت عملی به سمت اهداف مشخص شده است. اما از آنچه در طول سالیان متمادی شاهد آن بوده‌ایم، چنین چیزی استنباط نمی‌شود چراکه در عمل نارسایی‌ها و ضعف‌های بزرگی مانع تحقق شعارهای انتخاب شده برای سال‌های گذشته بوده است. بنابراین یکی از ضروری‌ترین کارها، آسیب‌شناسی این وضعیت است تا در پرتو این عمل، مشکلات و موانع برطرف شود و در آینده، نتایج بیشتری از سنت حسنه نام‌گذاری سال‌ها حاصل شود.

یکی از معضلات تاریخی جامعه ایران که ریشه در خوی استکبار مداری نظام ستم پادشاهی داشت، شکاف بین دولت و مردم بوده است؛ زیرا از یک سو دولت خود را از توده مردم بسیار بالاتر و قدرتمندتر می‌دید و برای همراه کردن مردم با خود احساس نیاز نمی‌کرد. از

این روی هیچ‌گاه چنین دولت‌هایی از نظر مردم مشروعیت شرعی و مردمی نداشتند. و از سوی دیگر مردم نیز دلیلی برای همراهی با دولت نمی‌دیدند؛ چراکه عملکرد دولت را مطابق با آرمان‌های اسلامی، فرهنگی و خدمت‌رسانی به مردم نمی‌دیدند و باور داشتند که می‌توانند نیازهای اولیه و کمال خود را بدون حضور دولت تأمین کنند. و حتی در پاره‌ای از موارد، دولت را مانع اصلی رفع حوائج خود نیز می‌دانستند.

انقلاب اسلامی با آرمان‌ها، شعارها و عملکرد خود، یکی از نقاطی را که هدف‌گذاری کرد، مشارکت آحاد مردم در تصمیمات کلان کشور بود. تأکید بر تصویب بندهای قانون اساسی و تعیین کارگزاران نظام با رأی و نظر مردم، مشخص کردن کیفیت کارگزاران نظام با مشخصه‌هایی چون ساده‌زیستی، مردم‌گرایی و لزوم پاسخ‌گویی دولت و سایر ارکان نظام به مردم از تلاش‌هایی بود که با عنایت به آرمان‌های انقلاب اسلامی، در جمهوری اسلامی مدّ نظر قرار گرفت تا این شکاف تاریخی به حداقل خود برسد و این سرفصلی جدید در همراهی دولت و ملت بود که ثمره آن در مقاطع مختلف به ویژه هشت سال دفاع مقدس، دوران سازندگی، مبارزه همه‌جانبه با حرکت‌های ضد انقلاب داخلی، مقاومت در برابر زیاده‌خواهی‌های دشمنان، پایمردی برای تثبیت انژی صلح آمیز هسته‌ای و... به شکل بارز خودنمایی کرد.

یکی از مطالبات همیشگی مقام معظم رهبری که در پیام نوروزی امسال بار دیگر بر آن تأکید ویژه نمودند، «همدلی و هم‌زبانی دولت و ملت» است. اما این هم‌گرایی بین دولت و ملت به چه معناست و با کدام معیارها ارزیابی می‌شود؟ به نظر می‌رسد زمانی دولت در مسیر هم‌گرایی با مردم است که دولت خود را برآمده از مردم دانسته و آحاد ملت را مبنای مشروعیت و مقبولیت خود بداند و تنها به احزاب حامی

و افراد رأی دهنده خود اکتفا نکند. در نتیجه باید طیف‌های مختلف دغدغه‌مندی مردم را لحاظ و تنها به نیازهای یک قشر بسنده ننماید و از سوی دیگر، مردم را وقتی می‌توان در مسیر همدلی و هم‌زبانی با دولت دید که نقطه اشتراک بین همدیگر را در ارزش‌ها و آرمان‌های مشترک خود تعیین کنند.

با اندکی توجه به محتوای نام‌های سال در ابتدای هر بهار، متوجه می‌شویم که تأکید بیشتر مقام معظم رهبری برای قوی شدن ملت ایران و نقشه کلی به سمت اقتدار ملی در حوزه‌های اقتصادی، فرهنگی و سیاسی است. تأکید معظم له بر عنصر «همدلی» که در شعار امسال تبلور یافته، امری بی‌سابقه نیست و ایشان در گذشته نیز از این موضوع به عنوان «نعمت بزرگ خدا» یاد کرده فرمودند:

«همه آحاد ملت و به خصوص مسئولین کشور باید نعمت وحدت و اتفاق و همدلی را - که خدای متعال آن را به ما ارزانی داشت - برای خود حفظ کنند و آن را به خطر نیندازند: ﴿وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا﴾. برادری، احساس همگامی و همدلی، نعمت بزرگ خداست.»^(۱)

اما شکل‌گیری و تقویت اعتماد متقابل بین ملت و دولت به عنوان شرط تحقق همکاری و همدلی ملت و دولت چگونه ممکن خواهد شد؟ رهبر معظم انقلاب در پیام نوروزی خود به این سوال پاسخی شفاف دادند:

«هم دولت، ملت را به معنای واقعی کلمه قبول داشته باشد و ارزش و اهمیت و توانایی‌های ملت را به درستی بپذیرد، هم ملت به دولت که

کارگزار کارهای او است به معنای حقیقی کلمه اعتماد کند.»^(۱)

به نظر می‌رسد نام‌گذاری سال ۹۴ با شعار «دولت و ملت، همدلی و هم‌زبانی» فرصتی گران‌بها برای مجموعه قوای کشور و به خصوص دولت به عنوان «سکاندار اجرایی کشور» از سوی و ملت ایران به عنوان «صاحبان کشور» از سوی دیگر است تا با تقویت عنصر اعتماد متقابل بین خود و شکل‌دهی هرچه بهتر و کامل‌تر فضای همکاری و همدلی، گام‌های مهم و بزرگی در مسیر پیشرفت بردارند که در این صورت کشور در مقابل توطئه‌های دشمن مصون خواهد شد. چنانچه رهبر معظم انقلاب می‌فرماید:

«مصونیت کشور، وابسته به حضور مردم است؛ کم شدن فشارهای دشمنان، وابسته به حضور مردم است، وابسته به اتحاد و انسجام مردم با نظام و با دستگاه جمهوری اسلامی و حس اعتماد متقابل بین مردم و مسئولین است. این حس باید روز به روز تقویت بشود.»^(۲)

در حقیقت، نام‌گذاری‌های سال‌ها از یک سو اعلان عمومی سیاست‌های عمومی نظام جمهوری اسلامی است و از سوی دیگر، زمینه‌سازی برای مشارکت عمومی در تحقق این سیاست‌ها به شمار می‌رود. به علاوه زمینه فعال شدن مجموعه‌های مردمی در فرایند سیاست‌گذاری عمومی را فراهم می‌آورد. بخشی از نهادهای رسمی میل فزاینده‌ای دارند که تصویر شعاری و کلیشه‌ای خود را در زمینه نام‌گذاری هر سال غالب کنند. این «جناح مؤمن انقلابی» است که باید نام‌گذاری را به مثابه بخش و سطحی از سیاست‌گذاری عمومی انقلاب اسلامی درک کند و علاوه بر زمینه‌سازی برای تبدیل آن به سیاست‌های جاری، زمینه

۱. بیانات به مناسبت حلول سال ۱۳۹۴ هجری خورشیدی

۲. بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم ۱۳۹۲/۳/۲۲

فعال تر شدن مردم و نهادهای مردمی را در فرایند سیاست گذاری عمومی جمهوری اسلامی فراهم آورد.

با در نظر گرفتن شرایط حساس کنونی در عرصه سیاست خارجی، دولت محترم خصوصا مسئولین دیپلماسی کشور باید با توجه به ندای ملت مبنی بر عدم وابستگی به استکبار جهانی و دفاع از حقوق ملت ایران به ویژه صیانت از دستاوردهای هسته‌ای در مقابل فشارهای جبهه استکبار به سرکردگی آمریکا، هم‌زبان و هم‌دل با مردم، تلاش مضاعفی برای نشان دادن عزت نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران بنمایند.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

علی محمدی

نماینده ولی فقیه و سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه